

METODIKA FANINING TA'LIM JARAYONIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI

Abdullayeva Tursunoy Bahrom qizi

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili yo'nalish 4 -bosqich talabasi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17165725>

Annotatsiya. Metodika fani ta'lim jarayonining samarali bo'lishini ta'minlashda asosiy o'rin tutadi. Ushbu maqolada metodika fanining ta'limdagi roli, metodik yondashuvlar va uslublari, o'qitishning turli metodlari va ularning samaradorligi tahlil qilinadi. Maqolada metodikaning o'quvchilarni ta'lim olishga qiziqitirishdagi ahamiyati, o'qitish va o'rganish jarayonlaridagi innovatsion metodlarni qo'llashning zaruriyati va maqsadlari ko'rib chiqiladi.

Shu bilan birga, metodika fanining o'qituvchilarni tayyorlashda qanday muhim o'rin tutishi haqida ham so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Metodika, ta'lim jarayoni, o'qitish metodlari, innovatsion metodlar, pedagogika, o'quvchilarga yondashuv, o'qituvchining roli, didaktika, metodik yondashuv, o'quv jarayonini samarali boshqarish.

Абстрактный. Методическая наука играет ключевую роль в обеспечении эффективности образовательного процесса. В статье анализируется роль методологии в образовании, методические подходы и приемы, различные методы обучения, их эффективность. В статье рассматривается значение методологии в мотивации студентов к обучению, необходимость и цели использования инновационных методов в процессах преподавания и обучения. В то же время обсуждается важная роль методической науки в подготовке учителей.

Ключевые слова: Методология, образовательный процесс, методы обучения, инновационные методы, педагогика, подход к студентам, роль учителя, дидактика, методический подход, эффективное управление образовательным процессом.

Abstract. Methodology plays a key role in ensuring the effectiveness of the educational process. This article analyzes the role of methodology in education, methodological approaches and methods, various teaching methods and their effectiveness. The article examines the importance of methodology in motivating students to learn, the need and goals of using innovative methods in the teaching and learning processes. At the same time, it also discusses the important role of methodology in teacher training.

Keywords: Methodology, educational process, teaching methods, innovative methods, pedagogy, approach to students, role of the teacher, didactics, methodological approach, effective management of the educational process.

Metodika — bu ta'lim va tarbiya jarayonlarini samarali tashkil etish, o'quvchilarni bilim olishga yo'naltirish va ularga amaliy ko'nikmalarni shakllantirish bo'yicha ilmiy va amaliy yo'nalishdir. Metodika ta'limning turli bosqichlarida qo'llaniladigan metodlar va uslublarni ishlab chiqishga asoslangan ilmiy soha sifatida, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini yuqori darajada shakllantirishni maqsad qiladi. Metodikani chuqur tushunish va unga amal qilish ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

Metodika fanining ta'lim jarayonidagi o'rni:

Metodika fani o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi o'zaro aloqalarni, shuningdek, o'qitish usullarini belgilaydi. O'qituvchi ta'lim jarayonida o'quvchilarning ehtiyojlarini va qiziqishlarini inobatga olgan holda samarali metodlarni tanlashga majbur. Metodika fanining asosiy vazifasi — o'qituvchiga ta'lim jarayonini qanday samarali tashkil etish, o'quvchilarga bilimlarni qanday oson va qiziqarli yetkazish bo'yicha yo'l-yo'riqlarni ko'rsatishdir. Shuningdek, metodika o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi kommunikatsiyani samarali tashkil etish uchun zarur vositalarni taklif etadi.

O'qitish metodlari va innovatsion yondashuvlar:

Har bir fan o'zining metodikasi va o'qitish uslublariga ega. Bular orasida o'qitishning an'anaviy va innovatsion metodlari mavjud. An'anaviy metodlar (dars o'tkazish, suhbat, ma'ruza, amaliy mashg'ulotlar) o'quvchilarga asosiy bilimlarni beradi, lekin ularning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga kamroq imkon yaratadi. Innovatsion metodlar esa, texnologiyalarni, interaktiv o'quv materiallarini va zamonaviy pedagogik yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Bu metodlar o'quvchilarga mustaqil fikrlash, ijodkorlik va muammoni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Shu bilan birga, o'qituvchilar uchun didaktik vositalarni to'g'ri tanlash va ularni samarali qo'llash imkoniyatini yaratadi.

Metodika fanining o'qituvchilarni tayyorlashdagi ahamiyati:

Metodika o'qituvchilarning pedagogik mahoratlarini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

O'qituvchilar metodikani o'rganish orqali o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, turli o'quvchilarni har xil metodlar bilan ta'limlashni o'zlashtiradi. O'qituvchilarni metodik tayyorlashda zamonaviy o'quv texnologiyalarini, ta'limni tashkil etishning interaktiv usullarini o'rgatish, o'qitishning didaktik va psixologik jihatlarini ko'rib chiqish zarur. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning bilim olish jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

O'quv jarayonining samarali boshqarilishi:

O'qitish jarayonining samarali boshqarilishi metodikaning asosi sifatida qaraladi.

Samarali boshqarish o'qituvchidan o'quvchilarga qiziqarli va foydali materiallarni yetkazishdan tortib, o'quvchilarning bilim darajasini baholashgacha bo'lgan jarayonni o'z ichiga oladi. Samarali o'qitish uchun o'qituvchi metodik yondashuvlarni muvofiqlashtirishi kerak. Bu yondashuvlar o'quvchilarning qiziqishlariga mos kelishi, o'quvchilarning ehtiyojlariga javob berishi lozim.

Xulosa: Metodika fani ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim o'rin tutadi.

O'qitish metodlarini to'g'ri tanlash, o'quvchilarni motivatsiya qilish va ta'limni innovatsion metodlar bilan boyitish ta'lim sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi. Metodik yondashuvlar o'qituvchilarning pedagogik mahoratlarini rivojlantirish va o'quvchilarning bilim olish jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatishda katta ahamiyatga ega. Shu bilan birga, metodika o'quvchilarga nafaqat bilimlarni, balki ijodiy fikrlash, mustaqil qarorlar qabul qilish kabi muhim ko'nikmalarni ham o'rgatadi.

Foydalangan adabiyotlar:

1. Jabborov M. "Pedagogika va metodika asoslari" – ta'lim metodikasi va pedagogik jarayonlarni chuqur o'rganish.

2. Tajimuratov S. “Ta’lim metodikasi va o’quv jarayoni” – ta’lim jarayonining samarali tashkil etishning metodologik asoslari. 2019
3. Shodmonov A. Pedagogik texnologiyalar va metodika” – innovatsion metodlar va o’qitish texnologiyalarini qo’llash. 2020
4. G’aniyev T. “O’qitish metodikasi va pedagogik faoliyat” – o’qitish usullari va pedagogik faoliyatning tahlili. 2021